

Jacek Szlachta
Rok 2020: Czy koniec
 europejskiej polityki
spójności

Kraków, 18 czerwiec 2013r.

Plan prezentacji

- 1. Konsekwencje zmian w doktrynie polityki regionalnej (OECD, Bank Światowy, UE)
- 2. Prognoza zmian sytuacji w regionalnej Europie według badań projektu Europejskie Terytorium 2050
- 3. Aktualna pozycja regionów Polski
- 4. Wyzwania i wnioski dla polityki regionalnej

Zmiany w doktrynie polityki regionalnej (1)

- (A) Nowa geografia ekonomiczna, (B) polityka oparta na miejscach (C) przestrzeń przepływów
- OECD – w 2009 na konferencji ministrów do spraw polityki regionalnej sformułowano założenia nowego paradygmatu
- Bank Światowy – raport z 2009 roku kwestionujący politykę aktywizacji obszarów o niskim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego, gloryfikujący korzyści koncentracji w obszarach metropolitalnych

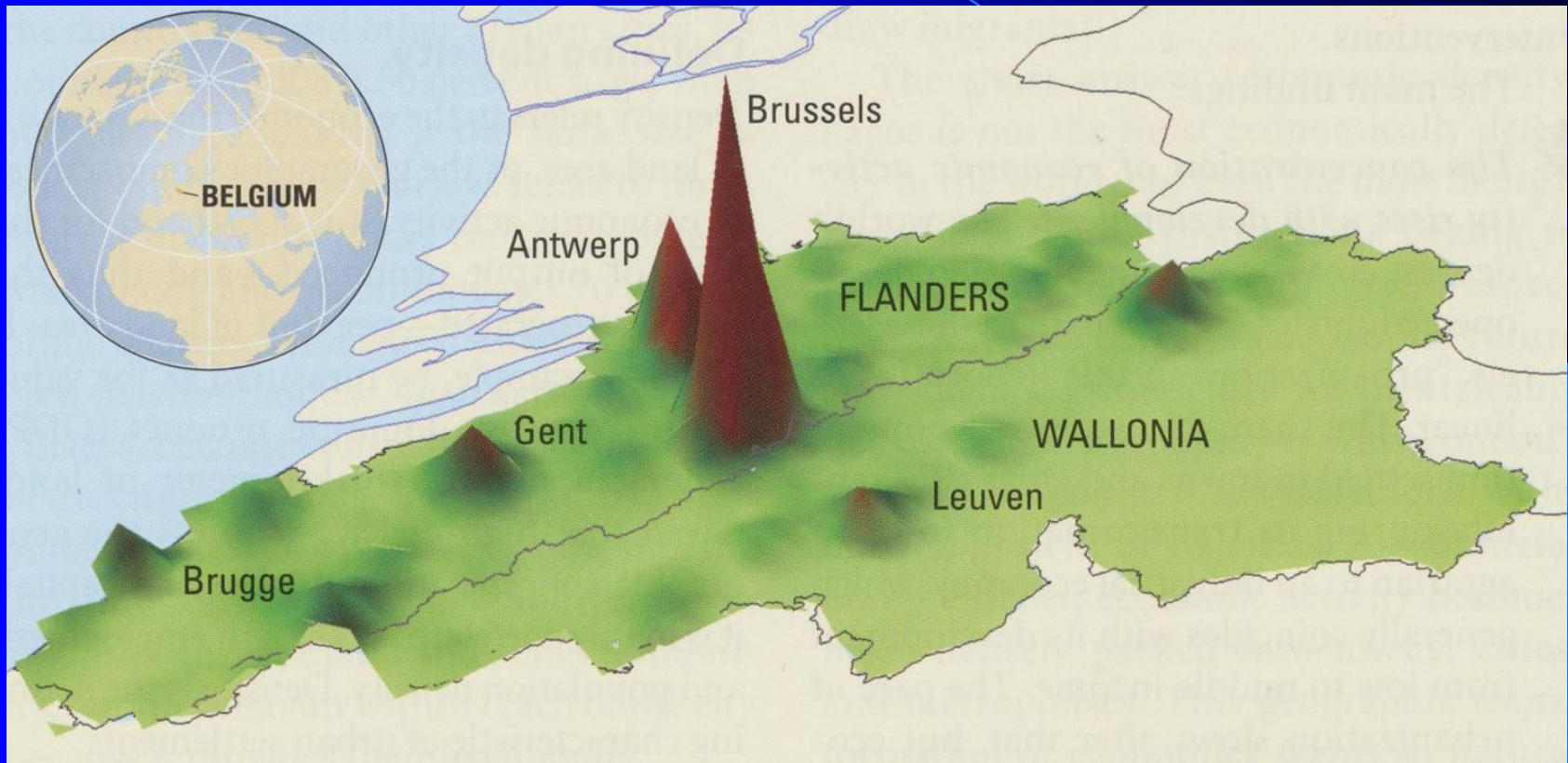
Stary i nowy paradygmat polityki regionalnej wg OECD

Cecha	stary	nowy
Cele	Okresowa kompensacja w regionach zacofanych	Wykorzystanie potencjałów i wzmacnianie konkurencyjności regionalnej
Jednostka interwencji	Jednostki administracyjne	Funkcjonalne obszary gospodarcze
strategie	Podejście sektorowe	Zintegrowane projekty rozwojowe
narzędzia	Subsydia i pomoc publiczna	Mix twardego i miękkiego kapitału
aktorzy	Rząd centralny	Wieloszczeblowe zarządzanie publiczne

Japonia według BŚ

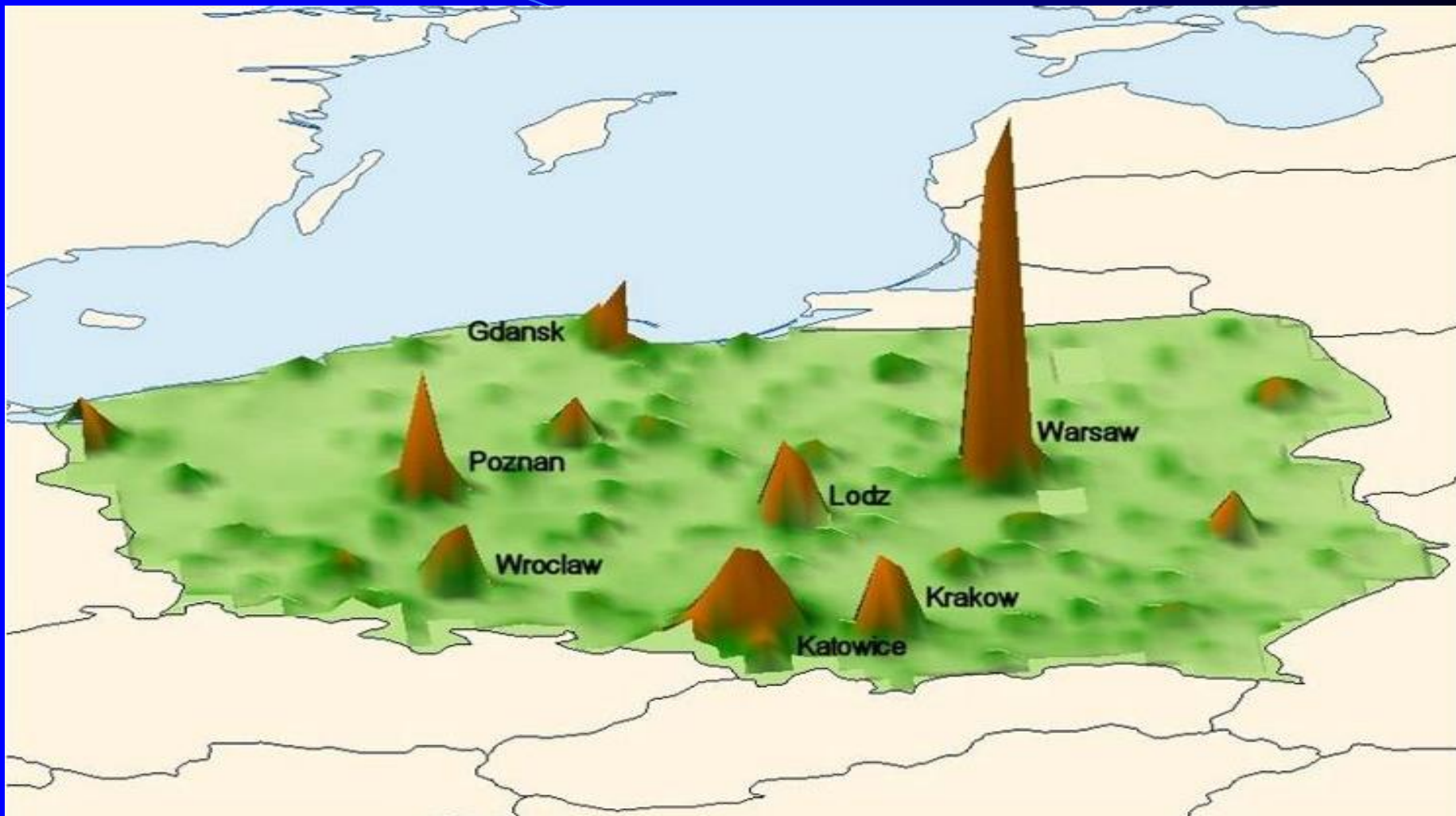

Belgia według BŚ

Europa Środkowa - produkt krajowy brutto na km²

Polska - produkt krajowy brutto na km²

Zmiany w doktrynie polityki regionalnej (2)

- Unia Europejska –
- Dążenie do zbudowania najbardziej konkurencyjnej gospodarki światowej (Strategia z Lizbony i Goeteborska z 2000 i 2001, Odnowiona Strategia Lizbońska z 2005, Strategia Europa 2020 z 2010)
- Wejście w życie Traktatu Lizbońskiego (1.12.2009) i nowy traktatowy wymiar polityki spójności terytorialnej

Procesy realne w UE

Do 2008

Bardzo szybko zmniejszające się zróżnicowania w układzie państw członkowskich

Bardzo powolne zmniejszanie się zróżnicowań w układzie regionalnym (NUTS 2 i NUTS 3)

Zwiększające się zróżnicowania regionalne w większości krajów członkowskich (w tym w Polsce)

Po 2008

- Zwiększające się zróżnicowania w układzie państw członkowskich
- Zwiększające się zróżnicowania w układzie regionalnym (NUTS 2 i NUTS 3)
- Zwiększające się znacznie szybciej niż dotąd zróżnicowania regionalne w ramach krajów członkowskich

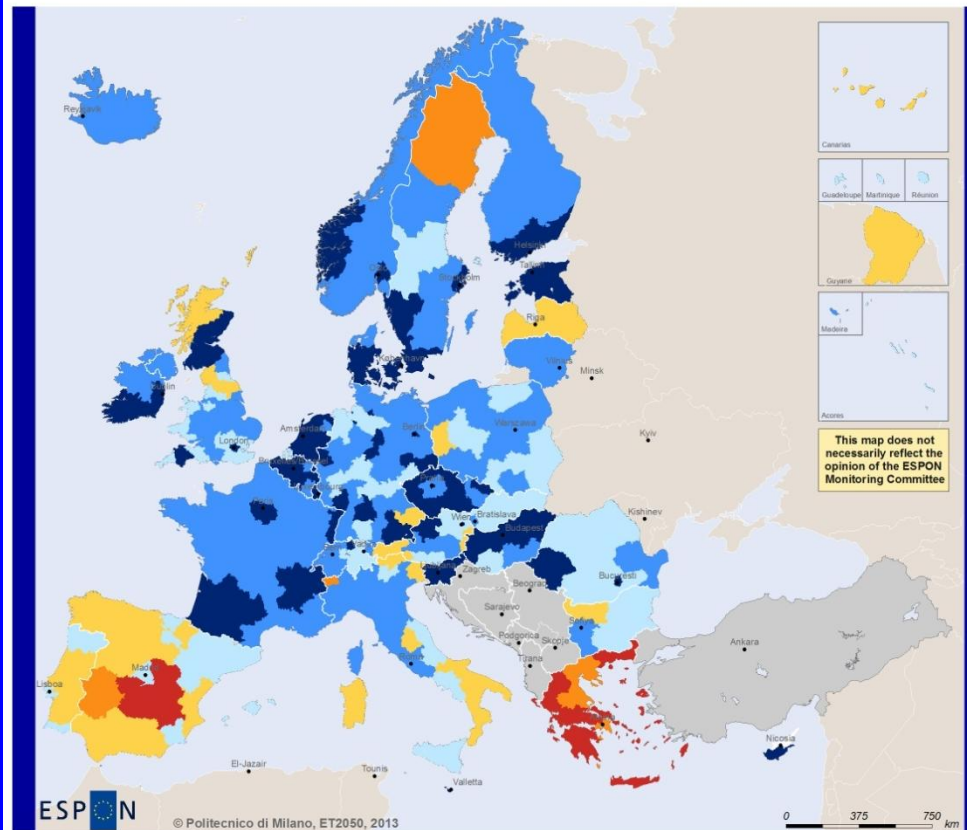
Konsorcjum projektu Europejskie Terytorium 2050

GDP Growth 2008-2030 by MASST3

GDP Growth 2010 - 2030 (Baseline)

Measured as annual average GDP growth rate along the period

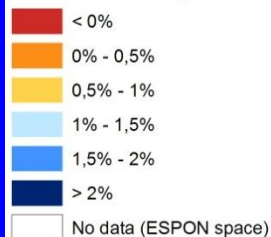

EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Regional level: NUTS2
Source: Politecnico di Milano, 2013
Origin of data: MASST3 Model
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

GDP Growth annual average rate (Units: %)

Results obtained by MASST3 forecast model

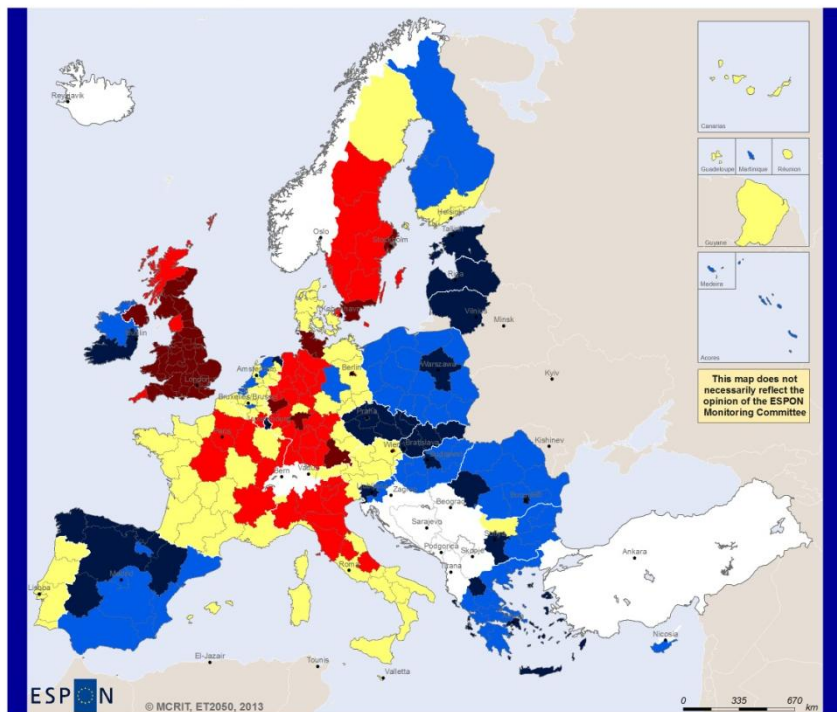
Economic growth at very different speeds, leading to an increase in inter-regional economic disparities. Number of regions below to 1% of GDP growth: 45 (16%). ESPON Space annual average GDP growth rate: 1.89%

MASST3 is an econometric, macroeconomic, sectoral, social and territorial model. It has been upgraded to explicitly take into account the impact of the current economic crisis.

Relative change in GDP per capita 2000-2008/2030

Relative change in GDP per capita from 2000 to 2008

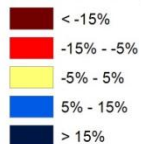
Measured in percentage (%) to the EU27 average GDP growth

ESPON
© MCRIT, ET2050, 2013

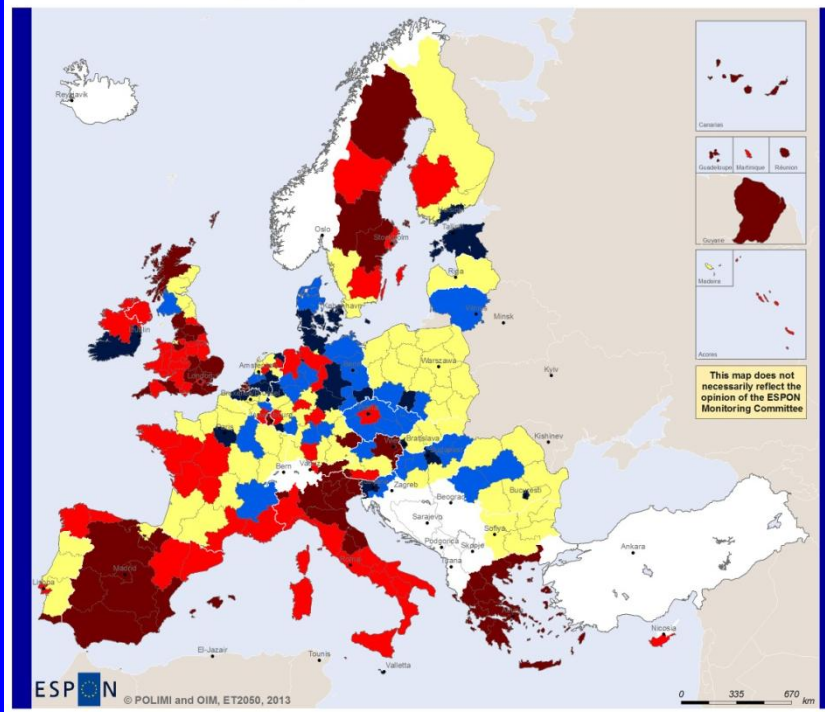
Regional level: NUTS2
Source: MCRIT, 2013
Origin of data: ESPON DATABASE
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

Relative change in GDP per capita growth in relation to EU27 average

Relative change in GDP per capita from 2008 to 2030 (Baseline)

Measured in percentage (%) to the EU27 average GDP growth

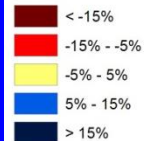

ESPON
© POLIMI and OIM, ET2050, 2013

Regional level: NUTS2
Source: MCRIT, 2013
Origin of data: ESPON DATABASE
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

Relative change in GDP per capita growth in relation to EU27 average

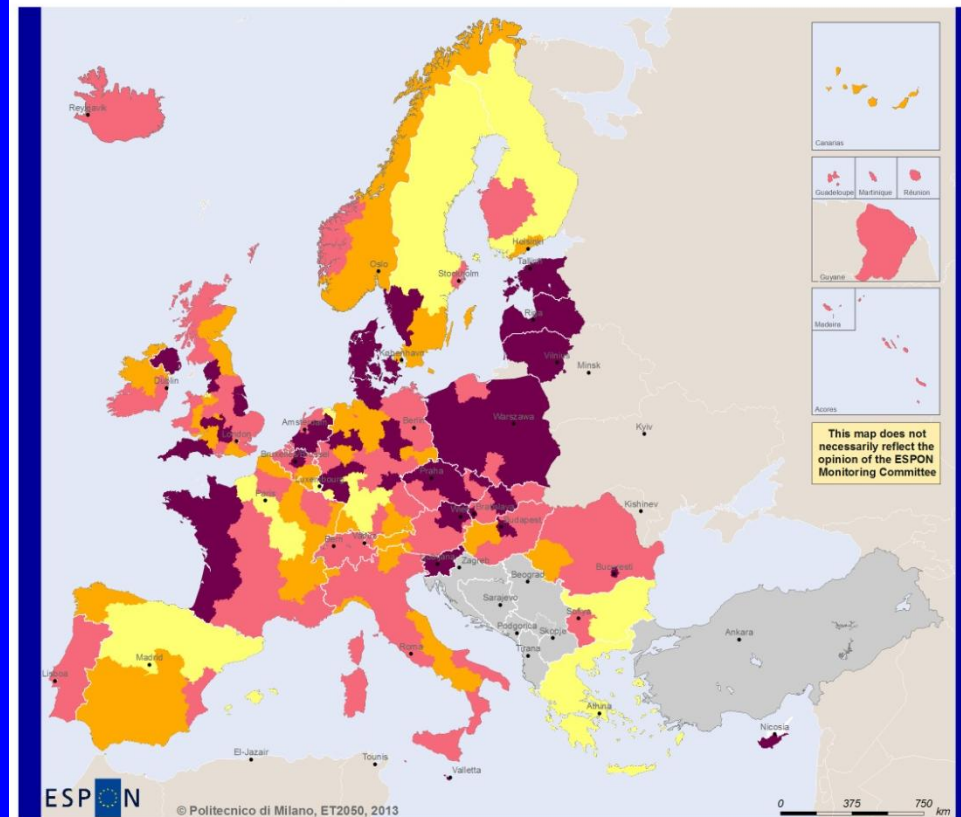
Results obtained by MASST (Economy) and MULTIPOLES (Demography) forecast models

Total Employment Change 2010-2030

Employment 2010 - 2030 (Baseline)

Measured as annual average employment growth rate

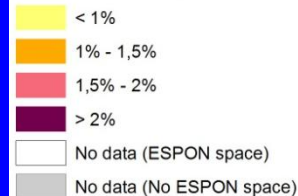

EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Regional level: NUTS2
Source: Politecnico di Milano, 2013
Origin of data: MASST3 Model
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

Employment growth annual average rate (Units: %)

Results obtained by MASST3 forecast model

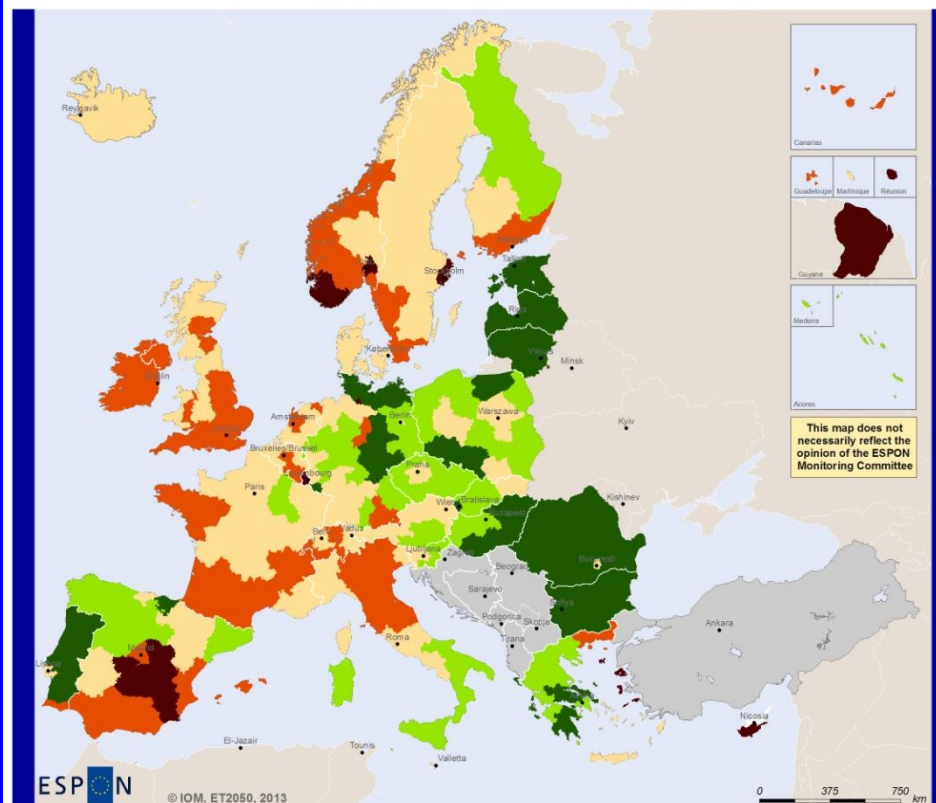
Employment grows at a sustained rate in Europe, meaning that large part of the recovery from the crisis comes from job creation and lower salaries, instead of productivity gains. (ESPON Space annual average employment growth rate 1.59%)

MASST3 is an econometric, macroeconomic, sectoral, social and territorial model. It has been upgraded to explicitly take into account the impact of the current economic crisis.

Population Change 2010-2030 (due to Labour Migration...)

Total Population 2010 - 2030 (Baseline)

Measured as annual average population growth rate along the period

This map does not necessarily reflect the opinion of the ESPON Monitoring Committee

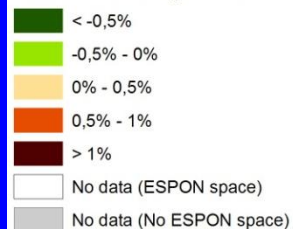
ESPON © IOM, ET2050, 2013

EUROPEAN UNION Part-financed by the European Regional Development Fund INVESTING IN YOUR FUTURE

Regional level: NUTS2 Source: IOM, 2013 Origin of data: MULTIPOLES Model © EuroGeographics Association for administrative boundaries

Population relative change (Units: %)

Results obtained by MULTIPOLES forecast model

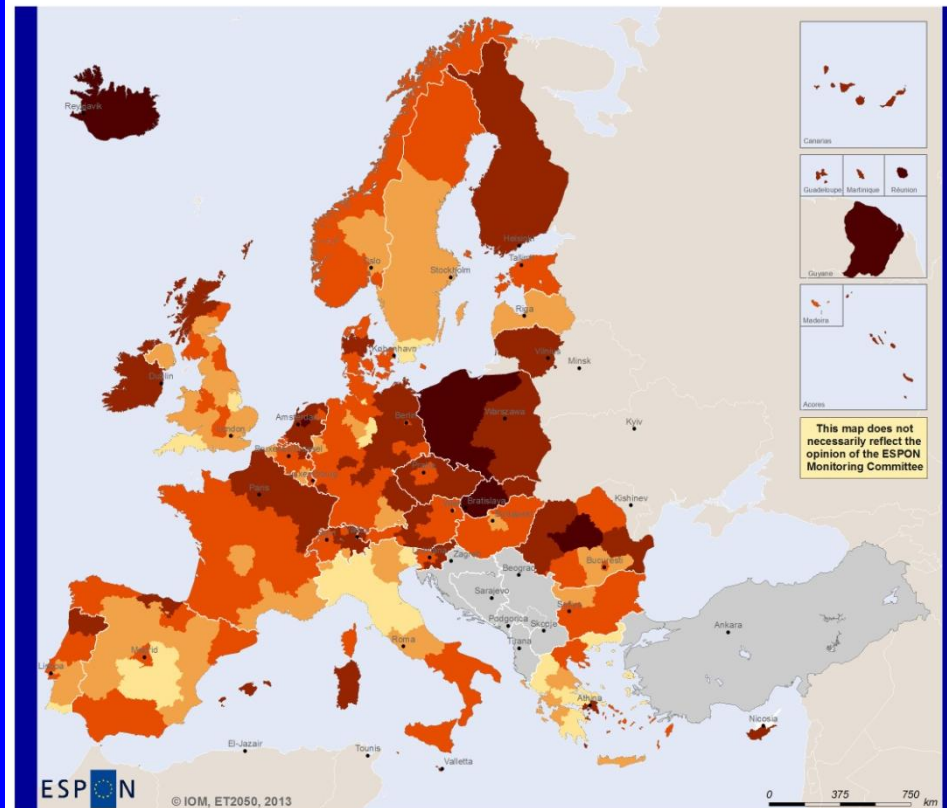
European population growth will tend towards stabilisation. Total population (ESPON Space) will grow from 514 million in 2010 to 530 million in 2030.

MULTIPOLES a cohort-component population dynamics model. It is used for the simulations of complex hierarchical multiregional, multi-country population systems; for analysing impact of various scenarios concerning migration, fertility, and mortality.

Ageing 2010-2030

Ageing 2010 - 2030 (Baseline)

Measured as annual ageing increase rate

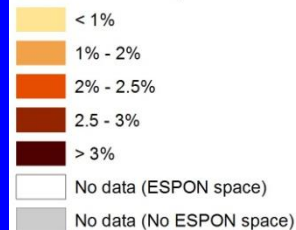

EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Regional level: NUTS2
Source: IOM, 2013
Origin of data: MULTIPOLES Model
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

Old-Age Dependency Rate 2010 - 2030 increase (Units: %)

Results obtained by MULTIPOLES forecast model

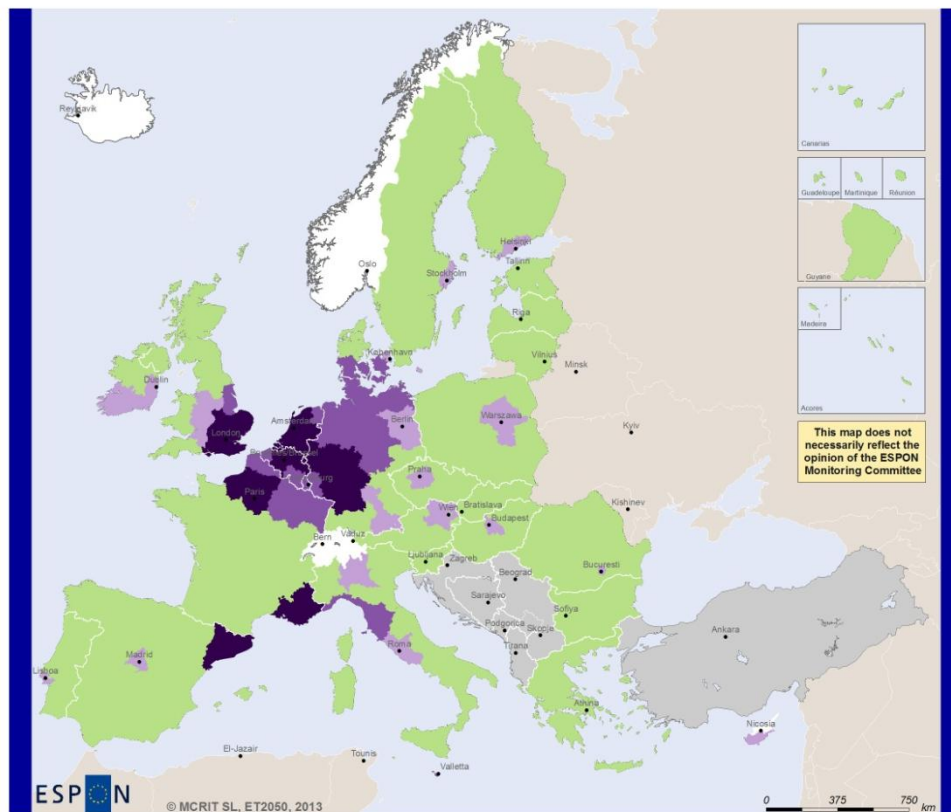

Ageing grows fast across Europe. Percentage of population older than 65 years increases in Europe from 25% to 40% (210M of elderly). MULTIPOLES a cohort-component population dynamics model that considers population age groups in 5 years, also for migrants. The Old-Age Dependency Rate is measured:
ODR = Population > 64 / population 16 - 64.

Evolution of Global Accessibility 2010-2030

Global Accessibility 2010 - 2030 (Baseline)

Measured as potential intercontinental airplane seats and containers in relation EU average

ESPON
© MCRIT SL, ET2050, 2013

EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Regional level: NUTS2
Source: MCRIT, 2013
Origin of data: MCRIT
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

Passengers and Freight Global Accessibility

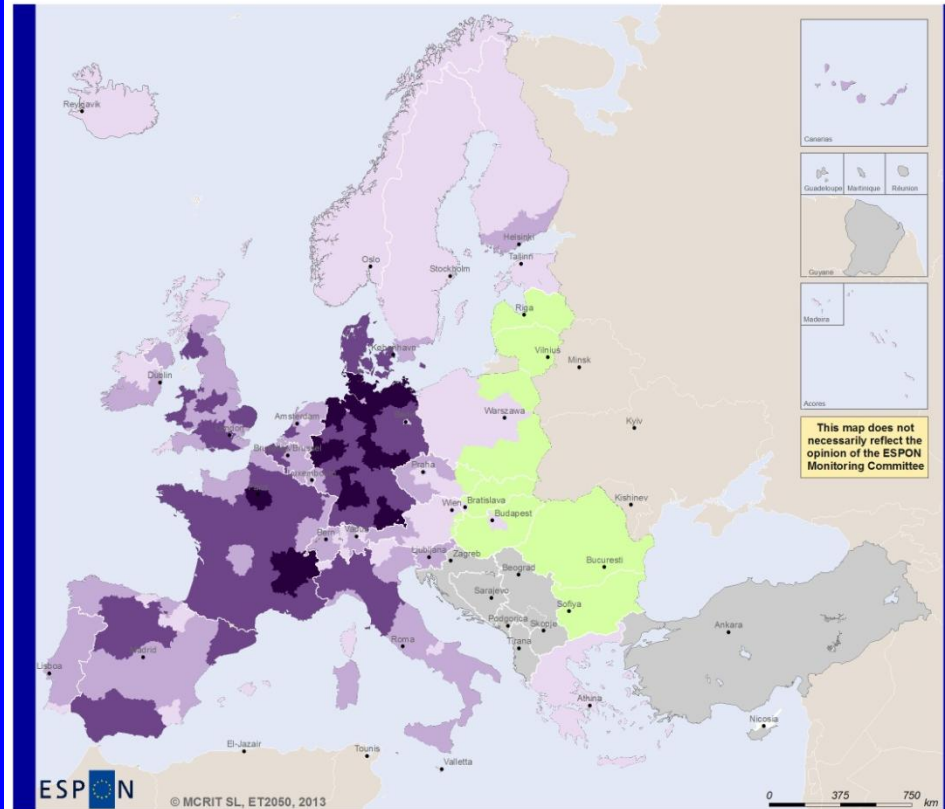
- Passengers and Freight accessibility are expected to increase below EU average
- Passengers accessibility is expected to increase over EU average
- Freight accessibility is expected to increase over EU average
- Passengers and Freight accessibility are expected to increase over EU average
- No data (ESPON space)
- No data (No ESPON space)

Global accessibility will increase around transport nodes:
intercontinental airports and freight ports.

Evolution of European Accessibility 2010-2030

European Accessibility 2010 - 2030 (Baseline)

Measured as change in accessible population weighed by shortest access time

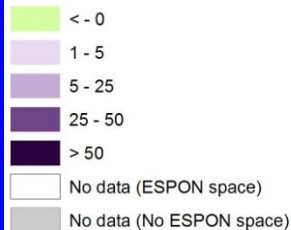

ESPON
© MCRIT SL, ET2050, 2013

EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Regional level: NUTS3
Source: MCRIT, 2013
Origin of data: MCRIT
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

Absolute variation in accessibility 2010-2030 (Units: Millions Equivalent population)

Accessibility changes are very much influenced by population changes, because of the relative homogeneous transport endowment across Europe, and despite the relatively higher investments on infrastructure planned in Eastern European regions. The accessibility in each NUTS3 is measured as the sum of the population of all other NUTS3 weighed by the shortest multimodal access time. NUTS3 population is attached to the capital city. Population in 2030 by MULTIPOLES-MASST models and shortest multimodal access by MOSAIC model.

- PKB na mieszkańca w odniesieniu do UE27=100 w latach 1997-2010 (1)

Województwo	1997	2008	2010	Zmiana
Mazowieckie	62,9	89,9	102,5	+39,6
Śląskie	49,9	61,6	67,4	+17,5
Wielkopolskie	46,3	59,5	65,6	+19,3
Dolnośląskie	46,0	61,3	70,9	+24,9
Zachodniopomorskie	44,3	51,7	54,8	+10,5
Pomorskie	43,5	54,1	60,5	+17,0
Lubuskie	40,5	48,9	53,2	+12,7
Opolskie	40,1	48,3	50,1	+10,0

- PKB na mieszkańca w odniesieniu do UE27=100 w latach 1997-2010 (2)

Województwo	1997	2008	2010	Zmiana
Kujawsko-pomorskie	39,0	49,2	52,9	+13,9
Łódzkie	39,0	53,1	58,0	+19,0
Małopolskie	39,0	49,2	53,5	+14,5
Podlaskie	35,4	41,6	45,8	+10,4
Warmińsko-mazurskie	35,2	42,3	46,2	+11,0
Lubelskie	33,6	39,6	42,6	+9,0
Podkarpackie	33,4	39,3	42,4	+9,0
Świętokrzyskie	33,3	45,6	47,8	+14,5
Polska	44,2	57,0	63,0	+18,8

Pozycja polskich regionów według V Raportu Kohezyjnego (1)

wskaźnik	1	2	3	4	5	6
Produktywność w usługach i przemyśle 2007	0	0	0	1	2	13
Jakość rządów 2009	0	0	0	9	7	
Gospodarstwa domowe z dostępem do Internetu 2009	0	0	12	4	0	0
Indeks konkurencyjności 2010	0	0	2	5	8	1

Pozycja polskich regionów według V Raportu Kohezyjnego (2)

wskaźnik	1	2	3	4	5	6
Udział ludności 30-34 z wykształcenie wyższym 2008	1	0	10	5	0	
Wskaźnik zatrudnienia 20-64 2008	0	0	1	5	9	1
Wydatki na B+R w 2007	0	0	1	5	10	

Pozycja polskich regionów według V Raportu Kohezyjnego (3)

wskaźnik	1	2	3	4	5	6
Wcześniej kończący edukację wiek 18-24 w 2007-2009	14	2	0	0	0	0
Wskaźnik bezrobocia 2008	0	1	8	4	3	
Udział ludności zagrożonej ubóstwem 2008	0	2	3	7	4	

Pozycja polskich regionów według V Raportu Kohezyjnego (4)

wskaźnik	1	2	3	4	5	6
Zdolności oczyszczania wody 2007	7	1	2	4	2	0
Inwestycje publiczne na mieszkańca 2002- 2006	0	0	0	0	2	14
Indeks regionalnej innowacyjności 2006	0	0	0	5	11	

Wyzwania przed EPS w Polsce po roku 2020 (1)

- 1. Zasadnicze ograniczenie skali finansowania dostępnego w ramach europejskiej polityki spójności
- 2. Dwa budżety w Unii Europejskiej, jeden dla strefy euro, drugi ogólny dla wszystkich państw
- 3. Dalsza reorientacja wydatków budżetowych Unii Europejskiej w kierunku konkurencyjności, co utrwala pogodę dla bogaczy
- 4. Skrócenie kolejnych wieloletnich ram finansowych do pięciu lat

Wyzwania przed EPS w Polsce po roku 2020 (2)

- 5. Przejście Mazowsza do kategorii regionów najbogatszych oraz 4-5 kolejnych województw do kategorii regionów przejściowych, co dotyczy Dolnośląskiego, Wielkopolski, Śląska, Pomorza
- 6. Wzrost zróżnicowań regionalnych w układzie metropolie – reszta kraju, międzyregionalnych i wewnątrz regionalnych
- 7. Względne pogorszenie się pozycji Polski w ramach Unii Europejskiej

Wnioski dla polityki regionalnej państwa

- Jeszcze w dekadzie lat 20-tych XXI wieku niezbędne jest dokonanie głębokiej reformy modelu polityki regionalnej Polski, a wieloletnie finansowanie quasi europejskie na rzecz regionów (w tym bogatszych) musi zostać podjęte w ramach budżetu krajowego. Inaczej dorobek EPS w Polsce może zostać zaprzepaszczone. Czy rozwiązaniem będzie recentralizacja polityki regionalnej w Polsce?

Dziękuję za uwagę